

مهسا شمس کلانی

روزنامه‌نگار

گزارش

اینستاگرام رفع فیلتر شد اما تلگرام همچنان فیلتر است؛ رفع فیلتر اینستاگرام آنقدر دارای ارزش خبری بود که توان گفت تمام رسانه‌ها با شور و ذوق به آن پرداختند و کمتر کسی سوال کرد که چرا اینستاگرام با وجود داشتن عناوین مجرمانه‌ای بعضا پیشتر از تلگرام رفع فیلتر شده است؟ چندی پیش «ایلنا» گزارش داد که یک منبع آگاه در گفت‌وگو با این خبرگزاری، با اشاره به فیلترینگ ایجاد شده برای اینستاگرام و تلگرام و در پاسخ به این پرسش که فیلترینگ تا چه زمانی ادامه خواهد داشت، گفته است: «فیلترینگ شبکه اجتماعی اینستاگرام به دلیل وجود نداشتن نمونه مشابه داخلی، موقتی است و انتظار می‌رود تا محدودیت‌های ایجاد شده برای اینستاگرام تا چند هفته آینده از بین برود و اینستاگرام در وضعیت نرمال قرار بگیرد. البته فیلترینگ هوشمند برای این شبکه اجتماعی به صورت جدی دنبال و در نظر گرفته می‌شود.»

علت این تمایز چیست؟

صرف نظر از اظهارنظرهای شتابزده و عجولانه اینکه برای مدتی تلگرام و اینستاگرام فیلتر شدند تا جو آرامی بر کشور حاکم شود را اکثر جامعه‌شناسان و روانشناسان تایید کردند ولی سوال اصلی این است که بعد از مدتی چرا باید تلگرام همچنان فیلتر بماند ولی اینستاگرام رفع فیلتر شود؟ اینکه نمونه داخلی اینستاگرام وجود ندارد، دلیل قانع‌کننده‌ای است؟ کسی می‌تواند ادعا کند که در اینستاگرام عناوین و عوامل مجرمانه وجود ندارد؟ یا حداقل کمتر از تلگرام است؟

این سوال‌ها باید از طرف مسئولانی که این تصمیم را گرفته‌اند پاسخ داده شود؛ چرا که همین چند وقت پیش (شعب پلدا) بود که دعوت‌نامه پارتی‌های مختلط از طریق اینستاگرام پخش شد!

وقتی تسامح امنیت را به خطر می‌اندازد

یکی از راهکارهای پیشنهادی برای مواجهه با رسانه‌هایی که در خلاف جهت آرمان‌ها و در مسیر نقض امنیت و آرامش کشور عمل می‌کنند، برخورد سلبی و فیلتر کردن یا از دسترس خارج کردن این رسانه‌هاست.

ایین راهکار اگرچه منتقدانی دارد اما باید همواره مدنظر مسئولان کشور قرار داشته باشد چرا که هرگونه مداخلات و تساهل در مواجهه با شبکه‌هایی که امنیت کشور را نشانه می‌روند خسارت‌های جبران‌ناپذیری را بر جامی گذارد. اما نکته مهم این است که برخورد سلبی اگرچه مفید است اما همه ماجرانیست و نباید به این حد بسنده کرد. چرا که این نوع مواجهه بارشند فناوری، کارکردهای خود را از دست خواهد داد. این فضا و فناوری اهمیت زیادی برای ما دارد و باید در راستای اهداف و آرمان‌های خود از آن بهره‌بریم. از منظر رهبر معظم انقلاب اسلامی این فضا به اندازه انقلاب اسلامی اهمیت دارد به‌طوری‌که اگر رهایش کنیم و برنامه‌ای برای آن نداشته باشیم، می‌شوید تهدید.

از نگاه ایشان «می‌توان از فضای مجازی در راستای اهداف متعالی استفاده کرد. معظم له می‌فرمایند: «این فرصت تا امروز کی برای روحانیت وجود داشته؟ علاوه بر این، ابزارهای تسهیل‌کننده، مثل رایانه‌ها و ارتباطات اینترنتی و فضای مجازی و سابیری هم که الان

در اختیار شماست. اگر بتوانید این‌ها را یاد بگیرید، می‌توانید یک کلمه حرف درست خودتان را به هزاران مستمعی که شما آنها را نمی‌شناسید، برسانید؛ این فرصت فوق‌العاده‌ای است؛ مبادا این فرصت ضایع شود.» (بیانات در دیدار علما و روحانیون خراسان شمالی، ۱۹/۷/۱۳۹۱)

رسانه‌های بی‌حساب و کتاب!

رسانه‌های جدید هر کدام با توجه به ماهیت و کارکردهایی که دارند دارای مزایا و مضراتی هستند که منطبق حکم می‌کنند از مزایای آنها در جهت رفع نیازها و تسریع در تحقق اهداف و برنامه‌های خود حداکثر بهره را ببریم و مضرات آنها را به حداقل ممکن برسانیم.

این رسانه‌ها دارای ویژگی‌هایی هستند که انعکاس و انتقال مطلب در آنها کاری آسان و بدون گیردار است. به همین دلیل است که این قبیل رسانه‌ها را که در بستر فضای مجازی فعالیت می‌کنند، رسانه‌های بی‌حساب و کتاب هم می‌نامند.

طبیعی است که در یک فضای بی‌حساب و کتاب که می‌توان هر نوع مطلبی را با کمترین ممانعت منتشر کرد و آن را در معرض دید هزاران کاربر قرار داد، آسیب‌های جدی برای کاربران به دنبال خواهد داشت. متأسفانه دامنه این آسیب‌ها در جامعه ما گسترده است. ما باید به سمتی حرکت کنیم که مزیت‌های رسانه‌های نوین بر مضرات آنها غلبه پیدا کند و جامعه بتواند از این ابزارهای ارتباطی بهترین بهره‌ها را ببرد.

به نظر می‌رسد ما در این زمینه باید راهبرد ارتقای سطح سواد رسانه‌ای کاربران شبکه‌های اجتماعی و رسانه‌های برخط را در دستور کار خود قرار دهیم.

سواد رسانه‌ای کاربر را افزایش دهیم

ماهیت این شبکه‌های اطلاع‌رسانی به‌گونه‌ای است که برخورد‌های قهری و سلبی به هیچ‌وجه کارگشانیست و باید در مقابل تقابل نرم حریف از روش‌های نرم یعنی متناسب با جنس و ماهیت آن استفاده کرد. با افزایش سطح سواد رسانه‌ای کاربران می‌توانیم درک درستی از ماهیت و کارکرد رسانه‌های نوین به آنها انتقال دهیم که این درک در نهایت به یک مهارت تبدیل می‌شود که به

کاربر این قدرت را می‌دهد که بتواند رسانه‌ها را از یکدیگر تفکیک کند و بهترین رسانه‌ها را به لحاظ صحت و دقت و سرعت اخبار تولیدی انتخاب کند و به عبارتی را تعبیر برخی علمای ارتباطات این نوع از سواد مانند یک رژیم غذایی رسانه‌ای است که به کاربر کمک می‌کند گزارش یا خبری را که برای او سودمند است از میان هزاران خبر و گزارش انتخاب کند و بخواند.

بستن فیلترینگ کردن این کانال‌های خبری مشکل را تا حدی حل می‌کند اما این همه راه حل نیست. چه‌بسا ممکن است عوارضی هم داشته باشد. به لحاظ فنی بستن این کانال به‌معنی اتمام فعالیت آنها نیست چرا که می‌توانند در کمترین فرصت و با کمترین هزینه بلافاصله کانال‌های جدیدی را راه‌اندازی کنند و ضمناً بر خورد قهری با آنها ممکن است بحث قهرمان‌سازی و مظلوم‌نمایی را به‌میان بکشد و بار دیگر به‌عنوان تکنیک جنگ روانی در دستور کار رسانه‌های معاند انقلاب قرار گیرد.

مقصر اصلی دولت است

حسین نوری‌خواه در گفت‌وگو با «فرهیختگان» با اشاره به برخی کسب‌وکارها که در فضای شبکه‌های اجتماعی خارجی راه‌اندازی شده است، اظهار داشت: «به دلیل اینکه از ابتدای دولت در مورد مساله پیام‌رسان‌ها کوتاهی کرده و حالا هم به دلیل مشکلات امنیتی تعدادی از این

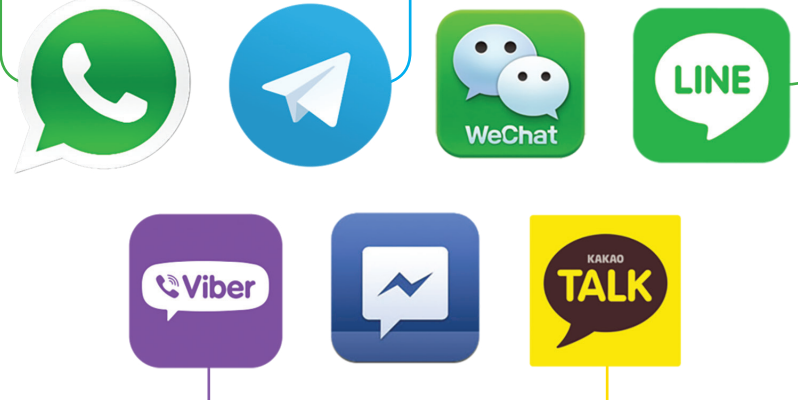

دولت قبل تر از این‌ها باید به فکر سامان‌دهی می‌افتاد

فضای رهای مجازی

نورچشمی‌ها دردی را دوانمی‌کند.»

نوری‌خواه تصریح کرد: «می‌گویند اینستاگرام به دلیل اینکه نمونه داخلی نداشته است رفع فیلتر شده، اما نرم‌افزارهای مشابه ایرانی در این زمینه کم نیست و به‌طور مثال «لنز» یک مشابه داخلی از اینستاگرام است، بنابراین نمی‌توان این ادعا را پذیرفت. ضمن اینکه نرم‌افزار داخلی مانند یک گیاه خودرو نیست و باید برای تولید آن هدف‌گذاری و برنامه‌ریزی انجام گیرد و به کارشناسان خبره میدان داده شود تا محصول با کیفیت داخلی تولید کنند.» نوری‌خواه با اشاره به ضرورت ساماندهی فضای مجازی در ایران گفت: «پنج سال پیش زمانی که بحث ساماندهی فضای مجازی در ایران مطرح شد، دادستانی به وزارت ارتباطات فرصتی یک ماهه داد تا جلوی فعالیت نرم‌افزارهایی که به قوانین ایران پایبند نیستند گرفته شود.» وی ادامه داد: «وزارت ارتباطات با طرح غیرواقعی فیلترینگ هوشمند و هزینه ۲۰۰ میلیارد تومانی ادعا کرد می‌تواند این فضا را صرفاً با یک سامانه رایانه‌ای ساماندهی کند و هر چند کارشناسان فضای مجازی از همان ابتدا تصریح کردند که فیلترینگ هوشمند در این فضای ارتباطی رمزنگاری شده توجیهی ندارد و ممکن نیست، متأسفانه دولت گوشش بدهکار نبود. در تابستان امسال با قیامانده فعالیت‌های

فیلترینگ هوشمند با به‌روزرسانی اینستاگرام عملاً از مدار خارج شد.

این مدرس دانشگاه با اشاره به صحبت‌های اخیر دبیر کارگروه تعیین مصداق محتوای مجرمانه و معاون دادستان کل کشور تصریح کرد: «وزیر فعلی و سابق ارتباطات در موضوع پیام‌رسان‌ها به قانون اهمیت نداده‌اند و به دستور قضایی تمکین نکرده‌اند و زمانی هم که مسئولان به قانون تمکین نمی‌کنند، متأسفانه نتیجه این بی‌قانونی‌ها را در این کارخباان‌ها می‌بینیم.»

این کارشناس فضای مجازی خاطرنشان کرد: «به نظر من اگر قرار است پیام‌رسان‌های داخلی پا بگیرند بهتر است پیام‌رسان‌های بخش خصوصی در اولویت باشند تا برخی شائبه‌ها در مورد مسائل امنیتی از بین برود، مانند «گپ» که متعلق به یک شرکت خصوصی است. البته نهادهای مختلف هم می‌توانند در موضوعات مشخص نظر مردم را تأمین کنند. به‌طور خاص، «بله» از بانک ملی در موضوعات مالی و «سروش» از صداوسیما در موضوعات رسانه‌ای می‌توانند موفق باشند.»

اینستاگرام غیرقابل کنترل است

«عبدالصمد خرم‌آبادی» در کانال شخصی خود در پیام‌رسان سروش نوشت: «یکی از اعضای کانال سوال کرده‌اند چرا با وجودی که اینستاگرام دارای میلیون‌ها محتوای مجرمانه علیه امنیت کشور و مقدسات اسلامی و غیراخلاقی است دستور رفع فیلتر آن صادر شده است؟ آیا مراجع قضایی نمی‌خواهند از این اقدامات غیرقانونی جلوگیری کنند؟ معاون دادستان کل کشور اضافه کرده است: «بله کاملاً درست است، شبکه اجتماعی اینستاگرام در ظاهر امر یک شبکه اطلاع‌رسانی است اما در واقع یک شبکه جاسوسی غیرقابل کنترل است که میلیون‌ها محتوای مجرمانه علیه امنیت داخلی و خارجی کشور و محتوای غیراخلاقی و علیه مقدسات اسلامی را منتشر می‌کند. اطلاعات میلیون‌ها شهروند ایرانی در سرورهای اینستاگرام در آمریکا ذخیره، نگهداری و تحلیل شده‌مورد سوءاستفاده سرویس‌های جاسوسی قرار می‌گیرد.» خرم‌آبادی تصریح کرده است: «فرمان هدایت و مدیریت اینستاگرام در دست سرویس‌های جاسوسی شیطان بزرگ است و به همین جهت اینستاگرام هیچ‌گونه همکاری در ارتباط با جلوگیری از ارتکاب جرم و شناسایی مجرمان با جمهوری اسلامی ایران ندارد. هزاران پرونده کلاهبرداری، جعل عنوان، نقض حریم خصوصی و... در ارتباط با شکایات مردم از کاربران صفحات اینستاگرام در دستگاه قضایی تشکیل شده، اما به لحاظ اینکه سرورهای این شبکه در خارج از کشور است و هیچ‌گونه همکاری‌ای با مراجع قانونی ایران ندارند این پرونده‌ها بدون نتیجه باقی مانده و مردم به حق و حقوق خود نرسیده‌اند.»

وی اضافه کرده است: «بر همین اساس دستور مسدودسازی محتوای مجرمانه اینستاگرام از مدت‌ها قبل از اغتشاشات و فتنه اخیر، توسط مراجع مختلف قضایی صادر و در اجرای دستور دادستان کل کشور به وزارت ارتباطات ابلاغ شده ولی این دستور بنا به دلایلی که وزارت ارتباطات

باید پاسخگوی آن باشد قبل از فتنه ۱۹۶ اجرا نشد. اخیراً به خاطر نقش آشکار اینستاگرام در ایجاد آشوب‌ها و اغتشاشات و عملیات تروریستی در شهرهای مختلف کشور، دستور فیلتر آن از ناحیه شورای امنیت کشور صادر و اجرا شد اما متأسفانه وزارت ارتباطات بدون توجه به مسائل امنیتی و حجم عظیم محتوای مجرمانه موجود در اینستاگرام و دستورات قضایی صادره این پایگاه اینترنتی را رفع فیلتر کرده است.» خرم‌آبادی گفته است: «با رفع فیلتر اینستاگرام جوانان و نوجوانان ایرانی مجدداً با بهمنی از محتواهای مجرمانه در فضای مجازی کشور مواجه شده‌اند. بدین لحاظ از سوی دادستانی کل کشور به مسئولان وزارت ارتباطات اخطار داده شده که رفع فیلتر اینستاگرام بر خلاف موازین قانونی و قضایی انجام شده و مسئولان امر باید پاسخگو باشند. شبکه‌های اجتماعی بومی مشابه اینستاگرام، نظیر سلام، ویسگون و لنزور، در زمان فیلتر اینستاگرام مورد توجه کاربران ایرانی قرار گرفته و خودی نشان داده بودند اما رفع فیلتر اینستاگرام امیدشان را ناامید کرد.»

دبیر کارگروه تعیین مصداق محتوای مجرمانه ادامه داده است: «حمایت بی‌قید و شرط دولت از فعالیت بی‌ضابطه پیام‌رسان‌های خارجی و اختصاص بخش عمده‌ای از پهنای باند کشور به آنها علت اصلی تضعیف شبکه‌های اجتماعی و پیام‌رسان‌های بومی است. حمایت از فعالیت بی‌ضابطه و غیرقانونی پیام‌رسان‌های خارجی علاوه‌بر اینکه موجب ترویج جرم و جنایت و قانون‌گریزی و تضعیف حاکمیت ملی در فضای مجازی کشور شده موجبات جاسوسی دشمنان و وابستگی اقتصادی اجتماعی، فرهنگی و سیاسی کشور را به دشمنان فراهم کرده و مانع ایجاد شبکه ملی اطلاعات شده است.»

او تصریح کرده است: «لازمه تحقق شبکه ملی اطلاعات دل‌کنند از شبکه‌های اجتماعی غیرقابل کنترل بیگانه و رونق گرفتن شبکه‌های اجتماعی بومی است. اگر تصمیمات مسئولان کشور به جای کمک به رونق شبکه‌های اجتماعی بومی منجر به فراگیری دائم شبکه‌های اجتماعی خارجی شود، استقلال اقتصادی و سیاسی و فرهنگی کشور در فضای مجازی هرگز تحقق نخواهد یافت. هیچ‌یک از مسئولان، مخالف گردش آزاد اطلاعات در کشور نیستند اما قانون‌گرایی اقتضا می‌کند با گردش آزاد مجرمان، تروریست‌ها، جاسوسان و مهاجمان فرهنگی در فضای مجازی کشور مخالفت شود.»

خرم‌آبادی گفته است: «بستن شبکه‌های اجتماعی غیرقابل کنترل خارجی نه تنها به کمیت و کیفیت گردش آزاد اطلاعات در کشور لطمه نمی‌زند، بلکه موجب رونق گردش آزاد اطلاعات و توقف گردش آزاد جرم و جنایت در فضای مجازی کشور خواهد شد.»

چرا دولت سر ناسازگاری دارد؟

دولت در هر کشوری باید در راستای پا گرفتن ظرفیت‌های داخلی قدم بردارد و حتی بعضا پای اجناس، اقلام، اپلیکیشن‌ها و موارد مشابه خارجی را در کشور ببندد تا داخلی‌ها جایی برای قد علم کردن ورشد کردن نداشته باشند اما اینکه چرا در ایران بیگانه‌پرستی از سوی دولت آنقدر رواج دارد جای سوال است! «سلام»، «ویسگون» و «لنز» نمونه‌های داخلی «اینستاگرام» هستند؛ همان «اینستاگرامی» که می‌گفتند چون نمونه داخلی ندارد رفع فیلتر شده است؛ آقایان مسئول «تلگرام» نمونه داخلی دارد، این هم پشت تریبون، فردا روز نگویید نمی‌دانستیم!

خبر

پرداخت ۹۹۸ هزار وام ازدواج تا پایان آذرماه به زوج‌های جوان

سیدجواد رضوی، مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی و نظارت بر امور جوانان کشور اظهار کرد: «وام ازدواج تا پایان آذرماه به تکفیک استان به‌گونه‌ای است که ۹۹۸ هزار فقره وام ازدواج ۱۰ میلیون تومانی پرداخت کرده‌ایم که از این تعداد اردبیل بیشترین فرهنگی، خوزستان، سمنان، فارس، قزوین، کرمان، را داشته است. در ۹ ماهه امسال ۱۳۳ هزار نفر در انتظار دریافت وام ازدواج هستند که حدود ۷۰ هزار نفر در مرحله ثبت‌کد ملی و معرفی به شعبه هستند.»

برف و کولاک در ۱۲ استان کشور

مرتضی سلیمی، رئیس سازمان امداد و نجات جمعیت هلال احمر درخصوص گزارش عملیات برف و کولاک از ۱۵ تا ۱۹ دی ماه اظهار کرد: «۱۲ استان کشور از جمله اصفهان، چهارمحال و بختیاری، خوزستان، سمنان، فارس، قزوین، کرمان، کهگیلویه و بویراحمد، گلستان، گیلان، لرستان و مازندران متأثر از برف و کولاک هستند. طی این پنج روز، ۱۲۳ امدادگر در قالب ۲۷ تیم امدادی در ۲۶ محور به ۲۶۵ نفر امداد رسانی کردند و به ۲۴ نفر خدمات اسکان اضطراری دادند.»

سیدجواد رضوی، مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی و نظارت بر امور جوانان کشور اظهار کرد: «وام ازدواج تا پایان آذرماه به تکفیک استان به‌گونه‌ای است که ۹۹۸ هزار فقره وام ازدواج ۱۰ میلیون تومانی پرداخت کرده‌ایم که از این تعداد اردبیل بیشترین فرهنگی، خوزستان، سمنان، فارس، قزوین، کرمان، را داشته است. در ۹ ماهه امسال ۱۳۳ هزار نفر در انتظار دریافت وام ازدواج هستند که حدود ۷۰ هزار نفر در مرحله ثبت‌کد ملی و معرفی به شعبه هستند.»

مرتضی سلیمی، رئیس سازمان امداد و نجات جمعیت هلال احمر درخصوص گزارش عملیات برف و کولاک از ۱۵ تا ۱۹ دی ماه اظهار کرد: «۱۲ استان کشور از جمله اصفهان، چهارمحال و بختیاری، خوزستان، سمنان، فارس، قزوین، کرمان، کهگیلویه و بویراحمد، گلستان، گیلان، لرستان و مازندران متأثر از برف و کولاک هستند. طی این پنج روز، ۱۲۳ امدادگر در قالب ۲۷ تیم امدادی در ۲۶ محور به ۲۶۵ نفر امداد رسانی کردند و به ۲۴ نفر خدمات اسکان اضطراری دادند.»

طلب ۱۰ هزار میلیارد تومانی فرهنگیان از آموزش و پرورش

حمایت میرزاده، سخنگوی کمیسیون آموزش مجلس گفت: «مطالبات فرهنگیان نزدیک به ۱۰ هزار میلیارد تومان است که ۲۵۰۰ میلیارد تومان فقط مربوط به پاداش پایان خدمت بازنشستگان فرهنگی است. در کمیسیون آموزش و فراکسیون فرهنگیان با مسئولان آموزش و پرورش و سازمان برنامه و بودجه درخصوص پرداخت مطالبات معلمان بازنشسته آموزش و پرورش صحبت کردیم تا مطالبات فرهنگیان به‌خصوص پاداش پایان خدمت آنها به‌موقع پرداخت شود.»

ساعت ۱۲ تا ۱۶ پرتصادف‌ترین بازه زمانی در معابر درون‌شهری

سررنگ نادر رحمانی، رئیس مرکز اطلاعات و کنترل ترافیک پلیس راهور ناجا با اشاره به پرتصادف‌ترین بازه زمانی در معابر درون‌شهری، تأکید کرد: «در آذر ماه سال ۹۶، در معابر درون‌شهری کشور، از ساعت ۱۲ تا ۱۶ نزدیک به ۲۹ درصد تصادفات، یعنی بیشترین تعداد اتفاق افتاده است. در عین حال بیشترین تصادفات بر ون‌شهری در بازه زمانی ۱۶ تا ۲۰ (۲۸ درصد) اتفاق افتاده است. این در حالی است که در بازه زمانی ۱۶ تا ۲۰، نزدیک به ۲۷ درصد تصادفات درون‌شهری رخ داده است.»

سیدجواد رضوی، مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی و نظارت بر امور جوانان کشور اظهار کرد: «وام ازدواج تا پایان آذرماه به تکفیک استان به‌گونه‌ای است که ۹۹۸ هزار فقره وام ازدواج ۱۰ میلیون تومانی پرداخت کرده‌ایم که از این تعداد اردبیل بیشترین فرهنگی، خوزستان، سمنان، فارس، قزوین، کرمان، را داشته است. در ۹ ماهه امسال ۱۳۳ هزار نفر در انتظار دریافت وام ازدواج هستند که حدود ۷۰ هزار نفر در مرحله ثبت‌کد ملی و معرفی به شعبه هستند.»

مرتضی سلیمی، رئیس سازمان امداد و نجات جمعیت هلال احمر درخصوص گزارش عملیات برف و کولاک از ۱۵ تا ۱۹ دی ماه اظهار کرد: «۱۲ استان کشور از جمله اصفهان، چهارمحال و بختیاری، خوزستان، سمنان، فارس، قزوین، کرمان، کهگیلویه و بویراحمد، گلستان، گیلان، لرستان و مازندران متأثر از برف و کولاک هستند. طی این پنج روز، ۱۲۳ امدادگر در قالب ۲۷ تیم امدادی در ۲۶ محور به ۲۶۵ نفر امداد رسانی کردند و به ۲۴ نفر خدمات اسکان اضطراری دادند.»

جدول کلمات متقاطع

۲۱۸۹

عمودی

۱- از مواد مخدر- پزشک پسر محمدرضا شاه مخلوق
۲- فلاّتی - نماینده - سیاره مشتری
۳- گرو- اول جوانی - وچب
۴- از سبک‌های ادبی- مایع حیوات- کلرا- زمینه
۵- دایرو و پهلوان - تیرانداز- جسم و تن
۶- اجراکننده- میوه پخته در آشپز- زهرآگین
۷- کشور خوشبخت- صحافی- ترشی بادماچان
۸- اندیشمند- تخته‌سنگ- سخن به رمز و اشاره
۹- گرفتار- دوستان صمیمی- خرید ترکی
۱۰- خالص و بی‌غل و غش- یکتا- افسانه‌گو
۱۱- بوی خوش- تلقین‌کننده- همراه اشغال
۱۲- عدد روستا- فکر و ذهن- راس- گاری
۱۳- باوقار- از شهرهای کرمان- سنگ‌نوشته
۱۴- الگو- سیاهرگ- خانه کنار دریا
۱۵- بیمارستان کوچک- پیر و مسن

۲۱۸۸

ب	ا	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ط	ظ	ف	ق	ک	گ
ا	ب	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ط	ظ	ف	ق	ک	گ
ب	ا	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ط	ظ	ف	ق	ک	گ
ا	ب	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ط	ظ	ف	ق	ک	گ
ب	ا	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ط	ظ	ف	ق	ک	گ
ا	ب	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ط	ظ	ف	ق	ک	گ
ب	ا	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ط	ظ	ف	ق	ک	گ
ا	ب	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ط	ظ	ف	ق	ک	گ
ب	ا	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ط	ظ	ف	ق	ک	گ
ا	ب	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ط	ظ	ف	ق	ک	گ
ب	ا	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ط	ظ	ف	ق	ک	گ
ا	ب	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ط	ظ	ف	ق	ک	گ
ب	ا	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ط	ظ	ف	ق	ک	گ
ا	ب	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ط	ظ	ف	ق	ک	گ
ب	ا	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ط	ظ	ف	ق	ک	گ
ا	ب	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ط	ظ	ف	ق	ک	گ
ب	ا	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ط	ظ	ف	ق	ک	گ
ا	ب	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ط	ظ	ف	ق	ک	گ
ب	ا	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ط	ظ	ف	ق	ک	گ
ا	ب	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ط	ظ	ف	ق	ک	گ
ب	ا	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ط	ظ	ف	ق	ک	گ
ا	ب	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ط	ظ	ف	ق	ک	گ
ب	ا	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ط	ظ	ف	ق	ک	گ
ا	ب	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ط	ظ	ف	ق	ک	گ
ب	ا	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ط	ظ	ف	ق	ک	گ
ا	ب	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ط	ظ	ف	ق	ک	گ
ب	ا	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ط	ظ	ف	ق	ک	گ
ا	ب	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ط	ظ	ف	ق	ک	گ
ب	ا	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ط	ظ	ف	ق	ک	گ
ا	ب	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ط	ظ	ف	ق	ک	گ
ب	ا	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ط	ظ	ف	ق	ک	گ
ا	ب	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ط	ظ	ف	ق	ک	گ
ب	ا	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ط	ظ	ف	ق	ک	گ
ا	ب	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ط	ظ	ف	ق	ک	گ
ب	ا	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ط	ظ	ف	ق	ک	گ